

можна прослідкувати характер розвитку фізичної науки, що створює правильні та глибокі уявлення про її цілісність та зв'язок із іншими науками.

Картотека створена на стандартних реферативних картках. Матеріал розміщений в алфавітному порядку. На картці вказуються: прізвище вченого, роки його життя, основна область наукової діяльності, зроблені в ній відкриття або винаходи, важливі опубліковані наукові праці, відомості про освіту, внесок у суміжні науки, а також рекомендована література, із якої можна глибше ознайомитися із науковим здобутком цього вченого. Для прикладу наведемо зразок заповнення картки із історичними відомостями про Ф.Моїсеєнка (табл. 1).

Таблиця 1

Зразок заповнення картки картотеки

М Моїсеєнко Федір Петрович (11.11.1754, Лебедин – 24.09.1781, Москва)	Перший український мінералог, педагог (Берг-колегія у Петербурзі), перекладач (латинська), член Лейпцигського економічного товариства.
Освіта: Харківський колегіум; гімназія та університет при Петербурзькій АН (1766-1774); Фрейбергська гірська академія (1774-1779).	
Наукова діяльність: засновник динамічного напрямку у мінералогії (разом із Ломоносовим).	
Найважливіші праці: дисертація "Про важкий шпат" (монографічний опис мінералу бариту – $BaSO_4$); "Мінералогічний твір про олов'яний камінь, складений Федором Моїсеєнковим" (монографічний опис за методом Вернера мінералу касітерит).	
Наукові здобутки:	
✓ виходить за межі описової мінералогії;	
✓ висловлює гіпотезу про вплив природних умов кристалізації, температури та хімічних домішок на формування кристалів;	
✓ підходить до розуміння поняття про парагенез;	
✓ висловив припущення про наявність олова на Уралі та у Сибіру.	
Рекомендована література: Раскин Н.М., Шафрановский И.И. Федор Петрович Моисеенко – минералог XVIII века. – Л.: Наука, 1974. – 178 с.	

Практика показує, що вихованню національного самоусвідомлення молоді сприяє:

- виготовлення стендів, присвячених українським фізикам;
- створення кабінетів історії фізики;
- випуск тематичних стінних газет;
- випуск тематичних радіогазет;
- проведення фізичних вечорів, присвячених історії фізики;
- проведення евристичних бесід, присвячених розвитку фізичної науки на Україні;
- проведення тижнів фізики;
- створення фізичних гуртків та проведення їх відкритих засідань.

Виходячи з вищевикладеного, ми можемо зробити висновки про те, що:

УДК 373

Є.В.Коршак¹, Г.І.Шатковська²¹Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова²Національний авіаційний університет**БОЛОНСЬКИЙ ПРОЦЕС — РЕФОРМА ВИЩОЇ ОСВІТИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ПРОСТОРИ**

У статті розкриваються основні засади Болонського процесу та особливості його реалізації у вітчизняній освіті.

Ключові слова: Болонський процес, вища освіта, європейська інтеграція, структурне реформування.

Процеси європейської інтеграції охоплюють дедалі більше сфер життєдіяльності, включаючи вищу освіту. Україна чітко визначила орієнтир на освітній і науковий простір Європи, здійснює модернізацію освітньої діяльності в контексті європейських вимог.

Процес об'єднання Європи супроводжується формуванням спільного освітнього і наукового простору

1. Методика викладання курсу фізики з уведенням елементів історичних відомостей про здобутки українських вчених буде стимулювати пробудження національної самосвідомості студентів і учнів, викликаючи у них інтерес до пошуків внеску українських вчених у розвиток фізичної науки.

2. Окрім виховання патріотизму історизм виконує ще одну досить важливу функцію — виховання гуманності у молоді. Сьогодні досить загострилася проблема співвідношення раціонального та емоційного у особистості людини, а для багатьох ідеалом є "ділова людина", "професіонал". Безперечно, це все добре, але "ділова людина" повинна бути перш за все Людиною, а потім вже професіоналом. У противному випадку не може бути мови про побудову будь-якого цивілізованого суспільства.

Список використаних джерел:

1. Андріанов Б.М. Нариси з історії розвитку фізики в Україні: Навч. посібн. — Вінниця: ВДПШ, 1995. — 138 с.
2. *Висвітлення* досягнень українських фізиків в курсі загальної фізики / Укл.: І.Р.Лопатинський, І.Є.Лопатинський, Й.Я.Хром'як. — Львів: ДУЛП, 1999. — 55 с.
3. Головки М.В. Історія вітчизняної фізики та астрономії в курсі фізики середньої загальноосвітньої школи. — Дис. канд. пед. наук: 13.00.02. — К., 2000. — 179 с.
4. Каюков В.І. Патріотичне виховання учнів загальноосвітньої школи на героїчних традиціях українського народу. — Дис. канд. пед. наук: 13.00.01. — Кіровоград, 1996. — 180 с.
5. Корсун І.В. Українські вчені-дослідники властивостей кристалів // Міжнародної науково-практичної конференції "Україна наукова, 2003". — Т.7. (Історія). — Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2003. — С.42-44.
6. Корсун І.В. Використання історичних відомостей як засіб виховання при навчанні фізики // Матеріали II науково-практичної конференції "Динаміка наукових досліджень, 2003". Т.31. (Педагогіка). — Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2003. — С.10-11.
7. Форостяна Н.П. Історичні аспекти у вивченні молекулярної фізики в середніх загальноосвітніх навчальних закладах України. — Дис. канд. пед. наук: 13.00.02. — К., 2001. — 192 с.
8. Шут М.І., Форостяна Н.П. Вибрані питання історії молекулярної фізики (XVIII — початок XX ст.): Навчальний посібник. — К.: Шлях, 2003. — 152 с.

In the article the method of teaching of course of physics is offered with introduction of elements of historical information about achievements of the Ukrainian scientists. Such method will stimulate awakening of national consciousness of students and students and will cause at them interest to the searches of contribution of the Ukrainian scientists to development of physical science.

Key words: education, historical method, method of physics.

Отримано: 30.05.2005.

щої освіти у світовому вимірі (наприклад, протягом останніх 15-20 років вона значно поступається американській системі), а також для підвищення ролі цієї системи у суспільних перетвореннях.

Болонський процес був започаткований 19 червня 1999 року у м. Болонья (Італія) підписанням 29 міністрами освіти країн Європи «Болонської декларації». Цим актом країни-учасниці узгодили спільні вимоги, критерії та стандарти національних систем вищої освіти і домовилися про створення єдиного європейського освітянського та наукового простору до 2010 року. В межах цього простору мають діяти єдині умови визнання дипломів про освіту, працевлаштування та мобільності громадян, що має істотно підвищити конкурентоспроможність європейського ринку праці й освітянських послуг. Цей документ передбачав прийняття загальної системи порівнюваних вчених ступенів, у тому числі через затвердження Додатку до диплома; запровадження в усіх країнах двох циклів навчання, при цьому перший, бакалаврський цикл, має становити не менше трьох років, а другий, магістерський, — не менше двох років; запровадження систем кредитів відповідно до європейської системи трансферу оцінок (ECTS); сприяння європейському співробітництву щодо забезпечення якості освіти, розробка порівнюваних критеріїв та методів оцінки якості; усунення перешкод на шляху мобільності студентів та викладачів у межах визначеного простору.

Наступний етап Болонського процесу відбувся у Празі 19 травня 2001 року, де було підписано Празьке комюніке вже представниками 33 країн Європи. На самміті було виділено важливі елементи Європейського простору вищої освіти, а саме: постійне навчання протягом усього життя; мотивоване залучення студентів до навчання; сприяння підвищенню привабливості та конкурентоспроможності європейського простору вищої освіти для інших регіонів світу. Третій етап Болонського процесу відбувся в м. Берліні 18-19 вересня 2003 року, де було підписано відповідне комюніке. Було ухвалено рішення розширити загальноєвропейські вимоги і стандарти на докторські ступені. Встановлено, що в країнах-учасниках Болонського процесу має бути один докторський ступінь — «доктор філософії» у відповідних сферах знань. Були розроблені додаткові модулі, курси та навчальні плани з європейським змістом, відповідною орієнтацією й організацією. Зазначалося, що європейський простір дослідницької діяльності — дві взаємопов'язані частини суспільства знань. До Болонської співдружності, поруч з іншими сімома країнами, було прийнято і Росію (до Болонського процесу сьогодні входять 40 країн Європи). Четвертий самміт Болонського процесу відбувся 19-20 травня 2005 року у м. Берген (Норвегія), де приєдналася до цього процесу Україна.

Інтеграційний процес у науці й освіті має дві складові: об'єднання національних систем освіти і науки в європейський простір з єдиними вимогами, критеріями і стандартами та формування співдружності провідних європейських університетів під егідою документа, названого Великою хартією університетів (Magna Charta Universitatum).

Болонський процес — це процес структурного реформування національних систем вищої освіти країн Європи, зміни освітніх програм і потрібних інституційних перетворень у вищих навчальних закладах Європи. Його метою є створення до 2010 року європейського наукового та освітнього простору задля підвищення спроможності випускників вищих навчальних закладів до працевлаштування, поліпшення мобільності громадян на європейському ринку праці, підняття конкурентоспроможності європейської вищої школи. Для досягнення цієї мети було запропоновано прийняти зручні та зрозумілі градації дипломів, ступенів і кваліфікацій; увести в своїй основі двоступеневу структуру вищої освіти; увести взаємовизнання на євро-

пейському просторі вчений ступінь доктора філософії; використати єдину систему кредитних одиниць (систему ECTS — European Community Course Credit Transfer System), яку ще називають системою кредитних одиниць, системою кредитних заліків, системою кредитних рівнів, системою залікових одиниць, кредитною системою взаємовизнання тощо; увести уніфіковані і взаємно визнані на європейському просторі додатки до диплома; напрацьовувати, підтримувати і розвивати європейські стандарти якості із застосуванням порівняльних критеріїв, механізмів і методів їх оцінки відповідно до вимог ENQA; усунути наявні перепони для розширення мобільності студентів, викладачів, дослідників і управлінців вищої школи.

На всіх етапах Болонського процесу було проголошено, що цей процес добровільний; полісуб'єктний; такий, що ґрунтується на цінностях європейської освіти і культури; такий, що не нівелює національні особливості освітніх систем різних країн Європи; багатоваріантний; гнучкий; відкритий; поступовий. Але не слід ідеалізувати Болонський процес. Він нерівномірний, суперечливий, складний. Його цілі ще дуже гіпотетичні. Як приєднання до цього процесу, так і неприєднання мають свої переваги та ризики. Втім, з урахуванням усіх «за» і «проти» для країн, які прагнуть до економічного і суспільного розвитку і, зрештою, вступ до Європейського Союзу (ЄС), альтернативи Болонському процесові немає. Ми вже значно спізнємося щодо цього. І чим більше зволікатимемо з рішучими кроками, тим важчим для нас буде вступ до Болонської співдружності. Якщо на установчій конференції в Болоньї 1999 року до перших 29 країн майже не висували суттєвих вимог, то вже на Празькому самміті 2001 року до наступних чотирьох кандидатів вони були досить серйозними, а сім країн, які входили до Болонської співдружності на Берлінському самміті 2003 року і Бергенському самміті 2005 року змушені були витримати справжній іспит. Для того, щоб вступити до Болонської співдружності і, головне, стати її повноправним членом, Україні треба буде піти на суттєві перетворення в системі вищої освіти і науки. Найважливіше при цьому — провести ґрунтовний порівняльний аналіз вітчизняної системи науки й освіти з європейською (за болонською моделлю). За результатами цього аналізу визначити, що потрібно буде змінити в нашій системі і започаткувати відповідні реформи. Враховуючи незворотність Болонського процесу, ми маємо усвідомлювати, що для нашої системи вищої освіти він є дуже непростим. Нам важче, ніж будь-якій іншій країні, яка не має таких глибоких традицій у галузі фундаментальної природничої й інженерної освіти, приєднатися до багатьох загальноєвропейських рішень, нівелюючи власні багатовікові наробки у цій галузі. Якраз наша вища освіта, лише в інженерії, виховала відкривачів космосу Сергія Корольова і Володимира Челомея, винахідника вертольотів Ігоря Сікорського, конструктора неперевершених авіаційних двигунів Архипа Льюлька, фундатора твердотільної електроніки Бенціона Була, вона дала світові п'єзодвигун і високошвидкісний транспорт на магнітній подушці. І цей перелік можна довго продовжувати. Тому нові виклики ми повинні прийняти не тільки переносячи на наше підґрунтя досвід інших держав, але й пропонуючи європейському співтовариству свої доробки, досягнення, пропозиції, своє бачення проблем. Тобто, потрібно досягти гармонійного поєднання європейських нововведень і кращих вітчизняних традицій.

Ці проблеми становлять, так би мовити, деякий мартиролог нашої вищої освіти.

1. Надлишкова кількість навчальних напрямів і спеціальностей, відповідно 76 та 584. Кращі ж світові системи вищої освіти мають у 5 разів менше.

2. Недостатнє визнання у суспільстві рівня "бакалавр" як кваліфікаційного рівня, його незатребуваність

вітчизняною економікою. Як правило, прийом до вузу ми здійснюємо не на бакалаврат, а на спеціальність.

3. Загрозлива у масовому вимірі тенденція до погіршення якості вищої освіти, що наростає з часом.

4. Збільшення розриву зв'язків між освітянами і працедавцями, між сферою освіти і ринком праці.

5. Невиправдана плутанина у розумінні рівнів спеціаліста і магістра. З одного боку, має місце близькість програм підготовки спеціаліста і магістра, їхня еквівалентність за освітньо-кваліфікаційним статусом, а з іншого — вони акредитуються за різними рівнями, відповідно за III і IV.

6. Ми змирилися з нехтуванням передовими науковими дослідженнями у закладах освіти, які є основою університетської підготовки. Наша система наукових ступенів складна у порівнянні з загальноєвропейською, що ускладнює мобільність викладачів і науковців в Європі.

7. Неадекватно до потреб суспільства і ринку праці вирішується доля такої розповсюдженішої ланки освіти, як технікуми і коледжі, це при тому, що їхня чисельність в державі у чотири рази більша, ніж ВНЗ III та IV рівнів акредитації разом узятих.

8. Відійшла в минуле колись добре організована для централізованої економіки система підвищення кваліфікації та перепідготовки. Нової системи, що задовольняла б потреби ринкової економіки, в Україні не створено. Тому дуже важливий загальноєвропейський принцип "освіта через усе життя" поки що в умовах нашої держави не може бути в повній мірі реалізований.

9. Університети України не беруть на себе роль методологічних центрів, новаторів, піонерів суспільних перетворень, за якими має йти країна. Рівень автономії ВНЗ у цих питаннях значно нижчий від середньоєвропейського. Не виконують ролі методологічних керівників заклади освіти, що мають статус національних, у той час, коли їхня кількість досягла близько 40% від загальної кількості ВНЗ III та IV рівнів акредитації.

Ці та інші перешкоди погіршують розпізнавання нашої системи вищої освіти зовнішнім світом, підсилюють ізоляціоністські тенденції, погіршують мобільність наших студентів, викладачів і науковців в межах європейського освітнього простору і ринку праці. Зменшити ці перешкоди — означає для нас опинитися, образно кажучи, на першому поверсі величезної будівлі, яка має назву "Європа знань".

"На другому поверсі" на нас чекають дуже серйозні структурні перетворення. Це модернізація системи контролю якості освіти, узгодження дворівневої системи з європейською моделлю, введення загальноєвропейських кредитних записів і термінів навчання, уведення вченого ступеня доктора філософії.

Як визначено у "Саламанському зверненні" (2001 р.), якість — це основоположна умова для визнання, для довіри, сумісності та привабливості в європейському просторі. Берлінське комюніке (2003 р.) визначає якість освіти як основу створення європейського простору.

Для нас важливими, зважаючи на сказане, є декілька положень: моніторинг якості освіти має бути повним, постійним, прозорим, об'єктивним; якість і акредитація, які міцно пов'язані між собою, висувають перед непогано розвинутою нашою системою ліцензування й акредитації нові завдання щодо використання європейських стандартів якості, і тому наша участь в європейській мережі з гарантування якості у вищій освіті (система ENQA) обов'язкова вже в найближчий час; контроль якості повинен зосередитися не тільки на контролі навчального процесу, кадрів, науково-методичного забезпечення, матеріальної бази тощо, а, в першу чергу, на контролі знань студентів і особливо випускників, визначаючи їхню компетентність і спроможність задовольняти вимоги ринку праці; акредитуватися мають не тільки навчальні заклади і спеціальності, але й окремі освітні програми, це те, з чим поки що ми не стикалися; окрім внутрішньої оцінки якості

неминуча зовнішня оцінка, яку підтримує ENQA і яка надає можливість оцінювати навчальні програми за межами своєї країни за загальними критеріями.

Щодо узгодження дворівневої системи, то ця проблема не була б занадто складною, якби перед нашою системою освіти не постала в повному обсязі проблема вирішення долі технікумів і коледжів. Вердикт громадськості та держави з цього питання може визначитись на перетині декількох рішень, наприклад, повністю інтегрувати кращі технікуми і коледжі в заклади III, IV рівнів акредитації, створивши їм умови для надання освітньо-кваліфікаційного рівня "бакалавр", решту ж трансформувати в заклади середньої професійної освіти для надання випускникам рівня висококваліфікованих робітників.

Відповідальне рішення ми маємо прийняти стосовно освітньо-кваліфікаційного рівня "спеціаліст". Очевидно, поки спеціалісти затребувані нашою економікою, цей рівень варто зберігати. Доцільніше паралельно вводити за формулою 4+2 освітньо-кваліфікаційний рівень "магістр" відповідної галузі. Магістр інженерії, магістр права, магістр з бізнес-адміністрування та інші. Реальна ж доля рівнів "спеціаліст" і "магістр" в нашій країні вирішиться з часом у відповідності до їхньої затребуваності на ринку праці, який також поступово буде інтегруватися у загальноєвропейський.

Аналогічний підхід можна було б застосувати до системи наукових ступенів в Україні. Згідно з Берлінським комюніке 2003 року нам було б вигідно додатково до наявної системи "кандидата та доктора наук" ввести науковий ступінь "доктора філософії" у відповідності до міжнародних стандартів. Для багатьох науковців були б зняті перешкоди у мобільності на європейському науковому й освітньому просторі. Традиційна ж система наукових ступенів була б, як і раніше, затребувана на внутрішньому ринку праці до того часу, поки доля як першої, так і другої систем остаточно не вирішиться у майбутньому.

Усі документи Болонського процесу та пов'язані з ними задачі, в першу чергу, пов'язані із студентами. Вони є центром, навколо якого вибудовується вся система.

Лісабонська конвенція та Сорбонська і Болонська декларації визнали, що основною метою підписаних документів є полегшення доступу мільйонам кожної держави Європи і студентам навчальних закладів до освітніх ресурсів та ринків праці інших країн.

Але ж яким практичним чином дати можливість молоді використати ці права? Тут формулюють три необхідні та достатні принципи, які, на жаль, є найважчими для виконання в нашій державі. Це — мобільність членів освітнього простору, в першу чергу студентів; привабливість освітніх послуг та можливість працевлаштування.

Об'єднує ці три принципи те, що вони, по суті, виходять за рамки суто системи освіти, вони — прерогатива держави, і в наших вітчизняних умовах вони можуть бути виконані в процесі соціоекономічного інтегрування нашої країни в європейський простір.

Мобільність — важлива якісна особливість європейського простору, вона передбачає мобільність людей між вищими навчальними закладами та між державами.

В Україні їй заважають системні невідповідності, візовий режим, економічні характеристики нашої країни, зрештою — різниця між рівнем життя в Україні та країнах ЄС. Але, коли йдеться про інтернаціоналізацію освіти, що є освітнім крилом глобалізації, зусилля держави мають бути ексклюзивними.

Привабливість ВНЗ для студентів — це великої ваги комплексна компонента, яка включає перспективу для кар'єри, що надає університет, якість та вартість навчання, вартість проживання, доступність побутових послуг, наявність стипендіальних програм, повага до європейських та світових цінностей, відсутність міжнародних та релігійних конфліктів, відповідність європейським освітнім стандартам тощо.

Працевлаштування — це третій принцип, що лежить в основі забезпечення прав молоді людини на транснаціональну освіту.

Болонська декларація підтвердила, що можливість влаштування на роботу — це основне питання для вищих закладів у всій Європі; це стратегічна мета, яка не має альтернативи. Працевлаштування — це індикатор успіхів всього Болонського процесу в цілому. Він настільки важливий, що в дискусіях про доцільний термін навчання на будь-якому рівні учасники дійшли висновку, що навчатися, використовуючи принцип "навчання через усе життя", треба доти, поки не знайдеш роботу.

Таким чином, вищий освітянський поверх європейського простору можуть займати держави, які повністю сприяють студентському самовиявленню, що головним чином забезпечується золотою триадою — мобільністю, привабливістю, працевлаштуванням.

Це прерогатива, компетенція і обов'язок держави перед молоддю України, системою української освіти та перед європейською співдружністю.

Болонський процес — це процес розпізнавання однієї освітньої системи іншою в європейському просторі. Якщо майбутнє України пов'язане з Європою, то не можна надалі стверджувати, що Болонський процес має для нас лише просвітне та пізнавальне значення. Надання високої оцінки національній системі освіти не має заспокоювати нас і стримувати глибинні її реформування.

Всесвітнє визнання нашої освіти та висока якість навчання — це досягнення попередньої епохи, попередньої системи влади, попереднього покоління.

Нині можна з жalem констатувати, що, незважаючи на природні досягнення освіти, які забезпечує нова соціополітична система (демократичність, гнучкість, незаїдеологізованість), в масовому вимірі освіта стала менш якісною, а переважна більшість випускників вищих навчальних закладів (особливо нових) не конкурентоспроможна на європейському ринку праці. Це зобов'язує менше говорити про власні досягнення, а все більше аналізувати світові та європейські тенденції реформування

освіти і відповідно до цього напружено і послідовно вдосконалювати нашу професійну сферу діяльності.

Водночас участь системи вищої освіти України в болонських перетвореннях має бути спрямована лише на її розвиток і набуття нових якісних ознак, а не на втрату кращих традицій, зниження національних стандартів її якості. Орієнтація на Болонський процес не має призводити до надмірної перебудови вітчизняної системи освіти. Навпаки, її стан треба глибоко осмислити, порівнявши з європейськими критеріями і стандартами, та визначити можливості її вдосконалення на новому етапі. При цьому еволюцію системи освіти не слід відокремлювати від інших сфер суспільства. Вона має розвиватися в гармонійному взаємозв'язку з суспільством в цілому, беручи на себе роль його провідника.

Модернізація системи вищої освіти в Україні (Закон "Про вищу освіту" та ряд нормативних актів Міністерства освіти і науки) має деякі спільні ознаки з Болонським процесом (уведення ступеневої системи освіти), але за більшістю напрямів вона йому не відповідає. Це пов'язано з тим, що вихідні концепції такої модернізації не були зорієнтовані на інтегрування національної системи освіти в Європейський простір. Вони більшою мірою мали "внутрішній" характер і переважно зводилися до "прилаштування" системи вищої освіти до нових внутрішніх реалій. На сучасному етапі концепцію реформування вищої освіти слід докорінно переглянути і створити програму послідовного її зближення з європейським освітнім і науковим простором.

Список використаних джерел:

1. <http://www.mon.gov.ua/education/higher>
2. М.З.Згуровський, ректор НТУУ "КПІ". Новини інституту дистанційного навчання. — К.: НТУУ "КПІ", 2005.

Basic bases of the Bologna process and feature of his realization in domestic education open up in the article.

Key words: Bologna process, higher education, European integration, structural reformation.

Отримано: 22.04.2005.

УДК 372.853.53

А.М.Кух

Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова

МОДЕЛЬ СИСТЕМИ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧА ФІЗИКИ

Пропонується дієва модель системи професійно-методичної підготовки викладача фізики в умовах університетської освіти.

Ключові слова: професійно-методична підготовка, модель, система, компетентність

Вимога часу — «...визначення точок конвергенції і вироблення загального розуміння змісту кваліфікацій за рівнями у термінах компетенції та результатів навчання...» [5, с.153] — ставить задачу побудови адекватної моделі діяльності для забезпечення відповідних параметрів освітнього процесу у ВНЗ. Це обумовлено необхідністю підготовки висококваліфікованих педагогічних кадрів в університетах для системи вищої та загальної середньої освіти в рамках входження України до Європейського освітнього простору. Провідна задача професійної підготовки педагога в цьому аспекті повинна бути направлена не тільки на формування навичок діяльності, але й на розвиток суб'єктних властивостей, якостей майбутніх професіоналів: емоційно-ціннісне відношення до майбутньої професії, розвиток педагогічних здібностей.

Система університетської професійно-методичної підготовки викладача багато в чому схожа із системами підготовки педагогів в педвузі. Разом з тим, вона не може їх повністю копіювати, оскільки має інший зміст і обмежені терміни підготовки.

Формування професійно-методичної діяльності викладача в умовах університетської освіти в Україні може бути здійснена в рамках контекстного навчання (А.А.Вербицький), в якому за допомогою всієї системи дидактичних форм, методів і засобів моделюється науковий і соціальний зміст майбутньої професійної діяльності, тобто, засвоєння абстрактних знань як знакових систем, накладається на канву майбутньої професійної діяльності [4].

Відповідно до вимог системно-структурного підходу, концептуальна модель системи професійно-методичної підготовки викладача фізики включає опис її структури, функцій системи, їх взаємодії між собою, вимоги до визначення кожного елементу.

При проектуванні системи ми використовували наступні методи:

1. Констатація на рівні параметрів індивідуальної поведінки, невідповідності фактичних результатів функціонування педагогічної системи запланованим (очікуваним) цілям.
2. Дослідження реальної системи для побудови її теоретичної моделі.